

УЛААН-ҮДЭ ХОТЫН ҮДЭРӨӨР!

1 Манай Улаан-Үдэ хото баян түүхэтэй ааб даа. Энээн тушаа эрдэмтэдэй шэнжэлгэнүүд, хэдэн номууд соо дэлгэрэнгыгээр хэлэгдээн байдаг. Байгша оной март нарада үнгэргэгдээн депутадуудай городской Советэй сессии дээрэ Улаан-Үдэ хотын Устав баталагдаа бэлэй. Энэ документ республикын правительствад харагдаһан, Арадай Хуралай Советэй заседани дээрэ зүбшэгдээн юм. Буряад Республикын Юстициин министерствэдэ тэрэ бүридхэлдэ абтагдажа, үнэмшэлгэ барюулагдаа нэн. Удаань "Бурятия" газетэдэ байгша оной мартын 20-до, "Буряад үнэн" сониндо энэл харын 25-да толилогдожо, хүсэндөө оруулагдаа юм.

Тус Уставай 8-дахи статья дотор ингэжэ хэлэгдэнэ: "Улаан-Үдэ хотын байгуулагдаһан болзор гэбэл, Верхнеудинскын байшанай эхи табигдаһан саг - 1666 он болоно. Улаан-Үдэ хотын Үдэр жэл бүри июлиин түрүүшын воскресенидэ тэмдэглэгдэдэг". Хотымнай һайндэр энэ жэлдэ түрүүшынхээ тэмдэглэгдэхэн гээшэ. Тиймэһээ энэ үдэрые таараха хэмжээндэнь тэмдэглэхын тула хүдэлмэри ябуулагдаа. Нэн түрүүн хотые болбосон түхэлтэй болгохо харгы заһаха, сэбэрлэхэ талаар хэмжээнүүд абтаа. Хүн зоной олоороо амарха газарнууд, хотын түүхые гэршээдэг хубинь болбосон түхэлтэй болгодоо.

2 Хуушанай сагай хүшөөнүүдые түрүүшын түхэлдэ оруулха зорилгонуудые шийдхэхэ "Улаан-Үдэ исторический" гэхэн муниципальна предприятие бүридхэлдэ абаха документнууд бэлдэгдэнэ.

Хотымнай Үдэрые тэмдэглэхэ хаһада Улаан-Үдэ хотодомнай тон ехэ удха шанартай үйлэ хэрэгүүд тудалдаба. Байгша оной июлиин 2-то энэ үдэртэ зориулагдаһан "Улаан-Үдын яармаг" гэхэн уласхоорондын яармаг нээгдээ. Энэ хадаа урданай суута "Верхнеудинская яармагы" хэргээлгын нэгэ шатань болоно.

Улаан-Үдэ хотын Үдэртэ зориулагдажа, тусхай выставкэ М.Н.Хангаловой нэрэмжэтэ Буряадай түүхын музей соо, "Хотын соёлой угай баялиг" гэхэн выставкэ Ц.Сампиловой нэрэмжэтэ уран һайханай музейдэ байгша оной июлиин 4-дэ дэлгээгдээ. Энэл үдэр БМАССР-эй ЦИК-эй түрүүшын түрүүлэгшэ М.И.Амагаевай түрэнһөөр 100 жэлэй ойдо зориулагдаһан хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдөө.

Республикымнай түбэй анда хотонуудһаа - Японой Ямагатаһаа, Монголой Дарханһаа ерэнэн түлөөлэгшэд хотымнай Үдэртэ хабаадаха юм.

Мүнөө үедэ Улаан-Үдэ хотын захиргаан, городской Совет ерэхэ үбэлжэлгэдэ бэлдэлгын хүдэлмэри ябуулна. Дулаа дамжуулаг хуушарһан трассануудые, гэр байра заһабарилха, үбэлэй үедэ хэрэгтэй болохо түлишэ нөөсэлхэ асуудалда гол анхарал хандуулагдаа. Хотынхидые халуун уһаар хангаха гээшэ шухала. Тиймэһээ 2-дохи ТЭЦ-һээ халуун уһа дамжуулха лини бүтэн бүрин болгохын тула хүдэлмэри эршэтэйгээр ябуулагдаха болоно. Мүнгэ танган ехээр дугалдана. Гэхтэй хамта энэ асуудалые шийдхэхын тула мүнгэ зөөри бюджетэ оруулха хүдэлмэри хотын захиргаан, городской Совет ябуулжа байнхай. Гүрэнэй бюджетдэ хангагдадаг хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһыень түлэхэ, хотын үхибүүдые зунай үедэ лагерьнуудта амаруулха асуудалнуудта анхаралаа хандуулж байдагбди.

Байгша ондо түрүүшынхээ тэмдэглэгдэжэ байһан хотын Үдэрөөр улаан-үдынхидые, манай айлшадые, республикын бүхы хүн зоние халуунаар амаршалаад, ажалдань амжалта элүүр энхэ, жаргалгай ажаһуухые хүсэнэб.

В. ПРОКОПЬЕВ,
Улаан-Үдэ хотын захиргаанай толгойлогшын орлогшо,
городской Советэй депутат.

Россин Федерациин Президент Б.Н.Ельциндэ
Россин Правительство Түрүүлэгшэ В.С.Черномырдинда
Россин Федеральна Суглаанай Федерациин
Советэй ба Гүрэнэй Дүүмын депутадуудта

БУРЯАДАЙ ВЕТЕРАНАУДАЙ (ПЕНСИОНЕРНУУДАЙ) ХАНДАЛГА

Буряад ороной ба Россин ажалшан зоной хубида тохёолдоһон хэсүү үдэрнүүдтэ абяагүй байха аргагүйбди.

Орон соо тогтоһон арадта эсэргүү засаг түүхэдэ үзэгдөөгүй бээршэ зоболон, уйдхар гашуудал, тодхор асараад байна.

Һаяхан Президентые һунгахадаа, зарим наһатайшуулай зосоо тогтууритай байдал ерэхэ, арад зоной, илангаяа наһатай зоной байдал заһарха бээ гэжэ найдан байгаа. Теэд һунгалтын дүүрэмсээр лэ радикал-реформаторнууд гэжэ этэгээдүүд ороноо тодхорой захада, арад зоноо үгьрээлгэдэ асараа.

Мүнөө Россида үйлэдбэрийн хүсэней хахадынь усадхагдаа, ерээдүй сагта тэдхэхэ нөөсөнүүд алдагдаа, арми ба флот үгы хэгдэжэ байна, ажалгүйшүүлэй тоо нэмэнэ, түлөөһэгүй медицинн хангалга ба эрдэм һуралсал усадхагдана, һургуулинууд, больницанууд, үхибүүдэй сэсэрлигүүд хаагдана, үхибүүдэй харууһагүй байдал ба гэмтэ ябадал олошорно.

Доодын хэмжээней салин хүлһэнэй ба пенсийн амидаралай доодо хэмжүүртэ хүрэхэгүй ушарта үүсхэгдэжэ байгаа "гэр байрын-коммунальна реформо" хадаа Гайдарэй сэн табигантай Чубайсай үмсэлэлгэ ба ваучер тараалгатай адли арад зоние дээрмэдэлгын ээлжээтэ шата болобо.

Уласхоорондын валютын жаса ба Бүхэдэлхэйн банкын тухиралгаар эдэ хубилалтануудые үүсхэгшэд ажаллан зондо нэмэлтэ ашаа гаргашануудые тохожо, өөһэдөө арадта эсэргүү политика ябуулһанай түлөө харюусалгаһаа сүлөө байха һанаатай.

Бүхы юумэн дэлхэйн

империя-лизмын ба сионизмын түсэбөөр, дүтын 50 жэл соо Россин зоной тоо толгойе 130 миллионһоо 80 миллион хүрэтэр хороохо гэжэ оролдолог хэгдэнэ. Оройдоол 5 жэл соо Россида наһа барагшадай тоо 3,5 миллиондо хүрөө. Буряад Республикада наһа барагшадай тоо 1993-1994 онуудта һая түрэгшэдэй тооһоо 2259 хүнөөр олошороо.

**РОССИЙСКАЯ
НАЦИОНАЛЬНАЯ ПРОГРАММА**

НАРОДНЫЙ
ТЕЛЕФОН

**ЛЕТНЯЯ
СКИДКА** ~~700 \$~~
прежняя стоимость

С 1 ИЮЛЯ
на установку телефона
по ДОГОВОРУ
телефонного займа. **450 \$**
стоимость со скидкой

Городская телефонная сеть (ГТС) приглашает
жителей центральной части Советского района,
1 квартала Железнодорожного района
для заключения
ДОГОВОРОВ
телефонного займа

по адресу: ул. Жуковского, 1, ГТС; тел. 6-15-11.

БОГДО ГЭГЭЭНЭЙ ХҮТЭЛХЭН АРБАН ҮДЭРЭЙ БИСАЛГАА ТҮГЭСЭБЭ

Байгша оной июнь, июль һаранууд Буряадай Бурхан шажантанай ажабайдалда онсо удха шанартай гэбэл, зүб байха. Урда харын 14-нэй үдэр Халхын Джэбзун Дамба хутагта - Богдо гэгээн Буряад орондомнай түрүүшынхиде залараа нэн. Июниин 21-һээ 30 хүрэтэр Гэгээн багша Хурамхаан һууринда Бурханай Номой ехэ бүтээл хүтэлжэ, Ямандагын ваан үршөөгөө. Бүхэроссин хэмжээнэй түрүүшын энэ бүтээлдэ хурамхаанайхид,

баргажанайхидһаа гадна Москва, Петербург, Екатеринбург, Омск, Новосибирск, Эрхүү, Шэтэ, Владивосток хотонуудһаа, Хальмаг, Тува ороннуудһаа 400 гаран хүзэгтэн хабаадаа. Тэрэ тоодо Улаан-Үдэһөө, Буряадай бусад нютагуудһаа 250-яад хүн энэ бүтээлдэ һуугаа.

Июниин 30-да Богдо гэгээн Хурамхаанай дасанда Согшодой хурал хуража, аршаан далга абхуулаа. һүүлээрнэ Аргата нютаг заларжа, хүзэгтэндэ Ном

табья, эндэ баригдахаар хараалагдаһан дуганай газар арюудхаа. Энэл үдэртөө Богдо гэгээн Хурамхаанһаа гаража, Котокель нуурай эрьбед ойро зуура амархая морилбо.

Июлиин 4-һөө Богдо Гэгээн Чисаанын, Хэжэнгын, Эгэтын, Анагай дасангуудта хүрэхэ Ном табиха, хүзэгтэндэ адис хүртөөхэ. Июлиин 8-да Энэдхэг ороноо зорижо, Москва хото морилхо.

Н. БАДМАРИНЧИНОВ.

ТОЛЫМ

Яруунын аймагай байгуулагдаһаар 70 жэлэй оёе угтуулан

БАДМАЕВ НАГАСА ТУХАЙГАА БАХАРХАН ХӨВӨРЭНҮҮ

Аха зоноо хүндэлжэ ябаха тухай хара багаһаамнай заагһаан заабари хэн хэнэймнайше досоо бүхөөр хадуугадаг гэшэ ааб даа. Элинсэгэймнай энэ һайхан заншалай татасаар гү даа, али магад танил түрэл ахатан зонтой уулзахада, сэдхэл ханастай байдаг һэн тула гү, хаа-яа нютагаараа ябаханда, үндэр наһатай үбгэд хүгшэдөөр уулзажа, мэндэ һайниень мэдээд, яаралгүйхэн ярилдаха дуран яаха аргагүй хүрэдэг.

Үнгэрһэн Сагаалганаар Эгэтынгээ-Агагаар ябаханда, үндэр наһатай нагасында зорюута ороо бэлэйб. Үгөөр баян намтартай, үзэхье үзэһэн, харахье хараһан, нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, халуун шулуу долёохон Багмаев нагаса тухайгаа хэдэн үгэ хэлэхэ хүсэлтэйб. (Юундэ нэрээрнь хэлэнгүй гэшэб гэжэ гайхабалтнай иимэ тайлбаритай. Мэдэрэл орожо, хэлэндэ ороһонһоомни хойшо минии түрэлэй зон юундэшьеб Багмаев нагаса, Багмаев хуряахай гэлсэдэг юм. Тиимэһээ шэхэндэ урин, хэлэндэ ульгам болоһон Багмаев гээд лэ нютаг зонойнгоо хэлэдэгээр иигэжэ бэшэнэб).

Ороһоор гэрэйнэ зүүн таһалгын хойто ханада номын ёһоор тахяатай бурхандань ошожо мүргэхэдэмни, ойр зуура соо гансал гуулин хүрдгын намдууханаар эрьелдэхэ абьян элихэнээр соностон байгаа бэлэй.

Юуншьеб тухай хөөрэлдэжэ һууһанаа дуугай болоһон нагасатан тээшээ эрьежэ мэндэ хэлэхэдэмнү:

— Зээ хүбүүн ерээ, — гэлдэн, үбгэн хүгшэн хоёр тухаяа алдшаба даа. Намдаа гаданги һэн тула үргилдэжэ байгааг, нютагайнгаа һонинуудыг дуулагһаг:

— Сага һара соогуур орожо ерэншнни болоо. Бидэшни арга хургаараа боложо, Эгэтынгээ гасанда Сага һарын хуралда мүргөөд ерээ һэмди. Шулуута баабайдаа, Хангира хатан эжыдээ "Хиу мори" хицхэн аад, Буурал хатан эжыдээ, Далһаа баабайдаа, Ойдоб-Гүнжэдтөө ошожо хүшэрөөгүй байна хабди, — гэжэ Багмаев нагаса хөөрэнэ.

Гэхэ зуурань, Цырен-Дулма абгай тогोजо абааг:

— Юрэдөө һонин саг болошоо даа, даб гээд нэгэ тээшээ ябахыншье аргагүй. Колхознай яданаһа ха даа, хүдэлһэн зондоо салин мүнгэшье түлэхэ аргагүй, машина, трактораа ябуула бензиншье хомор... Юрэдөөл, тиимэхэн даа, — гэнэ.

— Бидэшье яшахабибди. Бүхы наһаараа ажалай хойноһоо хабарһан хадаа гүрэнэй үгэһэн пенси абаад байгаа аабзабди — гэжэ олон табые шашажа, ядарһанаа гурдашахань ха гэхэндэл, нагаса яаран нэмэбэ.

Зай, иигээд Багмаев нагасынгаа

намтарһаа хэдэн баримта гургажа, таанартаяа танилсуулахамни.

Цыбэгжаб Базарович Багмаев хадаа 1920 оной мартын 8-най үдэр тахяа жэлдэ түрөө юм. Тоонто нютагынь Хархын-Агаг болоно. Галзууг угай.

Хамта боложо, колхозуудыг тогтоожо байһан үе һэн тула Эгэтын-Агагта эхин һургуули нээгдэхэдэнь, Базарай Багматан одгон хүбүүн Цыбэгжабаа тэндэ оруулаа бэлэй. 4 класс дүүргээд, колхоздоо ажалда ябалсажа байһанаа, 1940 ондо сэрэгэй албанда татагдажа, зүүн зүгтэ, аяар Ерофей Павлович хотого түмэр замай сэрэгэй 2 һарын һуралсал гараһан юм. Угаань Приморско хизаардахи Каменный рыболов гэжэ һонин нэрэтэй станци эльгээгдэжэ, түмэр замай осмотрщик зэргэтэй сэрэгэйнгээ алба дүүргэжэ байһарнь, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн эхилээ бэлэй.

Баруун фронтдо хэды шахардуу байгашы һаань, СССР гүрэмнай оронойнгоо зүүн хилэ дээрэ ехэхэн хүсэээ байлгахы баатай байһанинь булганда мэдээгэ ха юм даа. Тиимэһээ Цыбэгжаб Базаровичай алба хэжэ байһан түмэр замай тусхай сэрэгэй полк Ханка нуурай баруун бэээр гараһан түмэр харгы шадарта 1943 оной хабар болотор байһан юм.

Одоошье хархис фашистнуудай довтолго тогтоожо, дайсагта эзэлэгдэһэн газар дайдаа сүлөөлэн манай армиин баруулжаа дабшахада, түмэр замшаг яаха аргагүй хэрэгтэй болоо һэн. Юуб гэхэдэ, немецүүд Эхэ ороноймнай газар дайда эзлэн ерэхэдэ, түмэр харгы өөһэдгынгөө поезднуудта тааруулжа, рельсын хоорондохи зайе уйтан болгоо ха юм.

— 1943 оной март һарада эшелондо һуужа, Кенигсберг хото хүрэтэр абаашуулаа һэмди. Тэндэһээ эхилжэл һуралсал гаража, өөһэдгынгөө олоһон мэргэжэлээр албаяа үргэлжэлүүлээди даа. Тиишэ ошожо яаха замдаа (мүнөө һанахадам, Харьков хүрэээ ябаа һэмди) нютагайнгаа Будажаб Галсановтай уулзашоо һэмди. Эшелонууд аил тогтожо барижа ябадаг байгаа гүб даа. Одоол мартагдашагүй уулзалга 2 часай турша соо нютагһаа абтаһан һонинуудаа хубаалдаа һаабзабди. Хүүргэнуудыг баригаг, заһадаг сэрэгтэй алба хэнэб гэжэ хөөрөө һэн. Тиишэдэ, Цыген-Еши Тулмашеевич Цыреновтэй хаа-яа уулзаһаш. Манай полкын штабта бэшээшэ ябаа, — гэжэ Багмаев нагаса хөөрэхэ зуураа, нэгэ хэды соо абяагүй боложо доголгомо болошоно. Малаан толгойгоо эжлүүдгүй һабардан һуутараа:

— Юрэдөөл дайсанай ами таһалалсажа, буугаар буудажа ябаагүйшье һаа харгын хоёр хажуугаар алуулааг хэбтэһэн хүүрнүүдыг,

һангарһан хото хүдөө нютагуудыг харахада, амитан зон дайн дажар гэшые бэшэ бү үзэхэй даа гэжэл шэбшэжэ ябагша бэлэйб, — гээд дуугай болошоно.

Ц.Б.Багмаев Илалтын һайндэрые рейхстагай дэргэдэ угтааг, Польшын газарта, Балтиин далайн эрьедэ, мүн бэшэшье нютагуудаар поезднуудыг бүригдэгшөөр албаяа үргэлжэлүүлжэ ябаһанаа, 1946 оной намар сэрэгһээ табигдаа һэн.

Нютагаа бусажа ерэнээр холын хүбшэ Түрхэлэй нютаг адуушанаар ошоо һэн. Тэндэ ахатанууд болохо Ванчигай Халсаагар, Цырендашын Бальжама, Мэжэдэй Мытыл, Пунцүү Даагай гэгшэдээр 6 жэлэй туршада ажаллаа һэн. Тэндэл Цырен-Дулма Цыреновна Цыреноватай айл болохо хуби заяатай байгаа.

Мүнөө һанахада, тэрэ сагта хоморой мэргэжэлтэй болоһон нагасамни хото городто ерээ, түмэр харгын галта морише унааг баруулжаа—зүүлжэ Шэтэ-Могзон, Эльхи-Эрхүү хотонуудаар шууулан яаха дүүрэн аргатай байбашы, тоонтынгоо татасаар, гүйгөөшынгөө инсагаалгаар татуулжа түрэл нютагтаа энээхэн наһанайнгаа жаргал бэдэрэн бусаа ха юм даа. Тэрэ гэхээр пенсидэ гаратараа эхэ хонинго Багмаев нагаса ажаллаа һэн.

Хонин ажалда ябаханда хэды амжалтатай ябахынь олон тоото гүрэнэй шагналнууд гэршэлнэ. 1977 оной дүнгөөр 100 эхэ хонинһоо 110 хурьга абажа Яруунынгаа аймагай чемпион болоһон алдартай. Мүн тиихэдэ республикында Хүндэлэлэй самбарта гараһан, районой Советэй депутат ябаһан байна.

Багмаев нагасын сээжые дайшалхы орден, медальнуудай хажуугаар габшагай ажалайнгаа түлөө шагнагһаан "За трудовую доблесть" болон ВДНХ-гай медальнууд шэмэглэдэг юм.

Гэхэ зуура эндэ энэ наһанайнгаа бүхы амжалта, бэрхэшээлые нагасатаймни хубаалдан гаралсаһан Цырен-Дулма Цыреновнагай габьяа тэмдэглэнгүй гарахын аргагүй. 9 үхибүүдэй эхэ 1-дэхи шатын "Материнская Слава" орденый кавалер юм.

Багмаев нагаса тухайгаа хөөрөөгөө үшөө нэгэ баримтаар дүүргэхэмни. Эбтэй зетэй энэ айлнай алтан түрэээ тэмдэглэхэдэ, нютагайнгаа үбгэд хүгшэдые, үри хүүгэдэ, аша зээнэрэе суглуулжа, 3 хоногой турша соо маани сохюулаа бэлэй. Багмаев нагасатанда ута наһа, угаан жаргал, бүхы һайн һайханые хүсэнэб.

ГОМБО ДАГБАЕВ.

ОНЬОН УГЭНҮҮД ОНОСТОЙ

Агтай ногоон амтатай, Асатай хяаг шэмэтэй.	Гартаа абажа Ганзагадаа уяба.
Алтан дэлхэйһээ Үлүү баян угы, Арьяатанһаа Үлүү хүсэтэн угы.	Гоёодо, гуулин тобшо нэмэри, Гунхахада, дэрэгэр шэхэн нэмэри.
Башлаг хүн баярхуу, Базаарай халааша амтархуу.	Гол голой нохойн дуун ондоо, Айл айлай аяг зангынь ондоо.
Бодожо ядажа байжа, Босхоолдо дуратай.	Голомхой гахай таргалдаггүй.
Булангиртай уһанда Булган дурегүй, Будагтай гэгтэ Булуудха дурегүй.	Горшоогой орондо самовар, Гуталай орондо туфли.
Бэын үнэр бээдээ мээдэгдэхгүй, Бээлэйн ара альгандаа мээдэгдэхгүй.	Гура алаһан газарые Гурба эрьехэ.
Газар хатуу байдаг, Хатар зөөлэн байдаг.	Гура алаһан газартаа Гурба эрьехэ.
Гараагүй хүбүүндэ Түмэр үлгы бээдэбэ.	Гулда манаһан газартаа Ганса эрьехэ.

Аман угын абдарһаа

ЯРУУНЫН ДУУНУУД

Эмнигээ эжэлһээ таһалхадам, Эрвэжэ гурбахан заадаһай юм. Эжымни цамайгаа һургахадаа, Эндүүлгүй ябаарай гэхэнхэн юм.

Аргагаа адуунһаа таһалхадам, Алхалааг гурбахан заадаһай юм. Абамни жаахандаа һургахадаа, Алдуулгүйл ябаарай гэхэнхэн юм.

Хүхэрэн-хүхэрэн харагданхай Хүнэй нютагай ууланууд, Хүнһоо нэлүүхэнээр һангарданхай Хүндэтэй нүхэдэй аяг зангууд.

Манаран-манаран харагданхай Манайл нютагай ууланууд, Мартагдашагүй һангарданхай Манай нүхэдэй аяг зангууд.

МТМ дээрээ унанхай Мэлзэнхэн хээрци адуундаа ошоо. Мэндэшлэн байжа зугааланхай Молдгой гансам армидгаа ошоо.

ОТФ дээрээ унанхай Оодойхон бором адуундаа ошоо. Урмашан байжа зугааланхай Ушарсан гансам армидгаа ошоо.

Ажалай ветеран М.ЦЫДЕНОВАГАЙ суглуулбариһаа.

ТҮМЭН ТААБАРИНУУД

Бодо бэенүүдынь жааханууд аад, булта хамтараад	Аджаллахадда, хүсэтэйнүүдэ гээшэнь аргагүй, бухал-гэрнүүдые бодхооно. (Шоргоолжон).	Адхын шэнээн бээтэй, Алдын шэнээн хоолойтой, Альганай шэнээн шэхэтэй. (Телефон).
Эдээн бүхэниинь эбдэршэгүй, яһан хайрсагтай хура бороодо орохогүй хушалтатай. (Хушын борбоосгой).	Заанай толгой зантагар, Залгиха дохихонь гайтай. (Экскаватор).	Амагүй үльгэршэ, Арга ехэтэй үнэншэ. (Ном).
		Ехэ нуурай эхиндэ Ехэ шубуун үндэгэлбэ. Эрвэн тойрон байһан хүн Эрьюу мунхаг болобо. (Тогоо нэрэхэ).
		Шубуу шонхор үргээгшэб, Айлай огород аршалагшаб. (Айбала).

Һаяхан Хэжэнгын аймагай Загана нютагта суутай агуушан ябаһан Цынген Зайсанович Шобогоровой дурасхаалда зорюулагдһан найр наадан хүүгэдэйн, хани нүхэрэйн эдэбхи үүсхэлээр эмхидхэгдээ. Эндэ Ц.З.Шобогоровой шангуудта хүртэхын түлөө хурдан хүлэгүүдэй урилдаан, бүхэ барилдаашадаг тэмсэл олоной

АРАДАЙНГАА СЭДЬХЭЛДЭ МҮНХЭРЭН...

Һонирхол үүсхээ. Энэ найр тухай "Дүхэригтөө" тодорхойгоор хөөрэхэбди. Найрта ханхинаһан урданай гуунууг,

мүнөө үеын хатар, аялга хүгжэм зунай һайндэрые шэмэглэбэ. Соёлой байшангай директор Б.Доржиевай хүтэлбэри доро басагад хатараа, бишыхан дуушадаг бүлэг гоёр

Нютагаархидайн, айлшадаг сэдьхэлдэ хагуугдһан энэ һайндэрые 10 басагадэйн гэр бүлэтээ үнгэргэһэниинь

г у у л а а .
Республикын
г а б ь я а т а
артист Иван
Цыбикжапов,
м о н г о л
хүгжэмшэд
Баасанхүү,
Цагаан Чулуун
гэгшэд дуу
хүгжэмөө
б э л э г л э э .

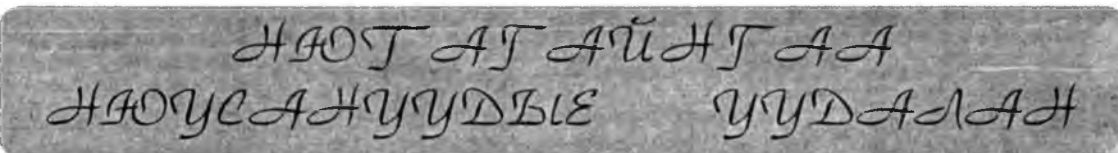
гэмбэрэлтэй, буянтай.

Б.ОРБОДОЕВА.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ:
Ц.З.Шобогоровой һанһанай нүхэр, хүндэтэ эжы Анна Алсаевна (зүүн гарһаа дүрбэдэхи һууна); арбан басагадынь гэр бүлөөрөө суглараа; басагадэ бүлэг – ерээдүйн найдал.

Б.ЖИГЖИТОВЭЙ фото.

Ямаршые хүн хаанашые яба өөрынгөө түрэнһэн нютаг, үлэе тоонтоёо магтадаг, дууладаг гэшэ ааб даа. Тэрэнэе тон гоёр зураглан харуулхын тула заримдаа хөөрөөшэ хүн үлүү үгэ нэмэжэ байгааг шэмэглэхые оролдодог. Хэдэн үе

үри хүүгэдтэе магтуулаашые һаа, магтаалай үгэдэ дайруулангүй үлэһэн нютагай шэнжэнүүдэ дайралдадаг. Тэрэнэ минии һанахада, һайн үзэгдэл. Юундэб гэхэдэ, магтаалай үгэнүүдтэ дүүрэнээр хүртөөд, бэшэ тэмдэглүүлхэ шэнжэ үгы нютаг үри хүүгэдэе алыган дээрэ һайнаар эрхэлүүлжэ шадахагүй гэхэ байнаб Богонёор хэлэхэдэ, нюусагүй нютаг байдаггүй.

Түшэг үндэр Түнхэнэйнгөө алыган дээрэ үдэһэн үриинийн үриинь харюулха гэхэн эрмэлзэлтэй, тэмдэглэгдэнгүй үлэһэн нюусануудые бэдэрһэн хүнтэй һая уулзаа һэм.

Энэ хадаа Хэрэнэй интернат хургуулиин хүмүүжүүлэгшэ Виктор Доржиевич Миронов болоно. хургуулиингаа дэргэдэ эдир аяншалагшадтай кружок эмхидхээд, гурбадахы жэлээ эдэбхитэй ажал ябуулаа.

Жэшээлхэдэ, энэ зун тус интернат хургуулиин 12 һурагшад Виктор Доржиевичэй хүтэлбэри доро Саяан хадын шэмэг болохо Шумааг аршаанда ябагаар ошоод ерээ һэн. Хада махан ябажа үзэһэн хүн тэндэхи харгыһан хэсүү эгшье мэдэхэ байха. 2 үдэр ябагаар хада дабан үхибүүдые дахуулаад ябахань бэлэн бэшэ. Тиймэшые һаань, үхибүүд кружоктоо хэрэгтэй һайн бэлэдхэл хэжэ, тэндэ олоһон шадабари бэлэгэ хэрэг дээрэ харуулжа, бүхы дабаануудые дабан гараһан байна.

Мүн тийхэдэ энэ жэл республикын 100 гаран эдир аяншалагшад "Байгаали хамгаалга" гэхэн программаар Шумааг аршаанда ажал ябуулаа. Тэдэнэр Шумаагай байгаали хамгаалха, ан гүрөөл аршаалха, ой модо, аршаан булагуудые сэбэрлэхэ гэхэн үүргэе яһала дүүргэжэ шадаа. Тэдэнэй дунда Хэрэнэй интернат хургуулиин һурагшадтай оруулан хубита нилээн ехэ гэхэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Һурагшаднай аршаанда амархын хажуугаар байгаали хамгаалха гол зорилготой байгаа, - гэжэ Виктор Доржиевич хөөрөөгөө эхилнэ. - Шумаагай аршаан мэдэхэгүй хүн манай республика дотор, мүн бэшэ тэшые үсөөн байха. Зун бүри эндэ хэдэн зуун хүн амаржа, бээ аргалжа, хүсэ тэнхэ нэмээд ошодог. Тойроод байһан байгаалинь тон гоё, үгөөр элэгдэһэнгүй һайхан юм. Зуу гаран эм домто аршаан булагууд газар дороһоо бурьялан гарадаг.

Тээд амарганадай дунда аршаан булагуудые бузарлууддаг, ой модо хухалдаг, ан гүрөөл хюдадаг зон дайралдадаг. Аршаанай шэдитэ хүсэ өөртөө абаад, орондонь

шорой бог үлөөгөөд ошодог. Тиймэ ябадал болжуулжа, огтолон хорихо гэхэн зорилготой бидэнэр ошоо һэмди. Мүн энээнэй хажуугаар түрэнһэн нютагайнгаа түүхэ, байгаали шэнжэлхэ гэхэн асуудал манай анхарал татана. Гэхэтэй хамта, аяншалгын үедэ үхибүүдэй хоорондо эб тогтоно, бээ бээ дэмжэлгэ, хэрэгтэй газартань ээм мүрөө

табижа үгэхэ, туһалха гэхэн һайн таланууд хүгжэнэ. Үхибүүд нютаг тухай мэдэсээ үргэдүүлнэ. Оршон тойронхи байгаалитаяа сэдьхэл бодолоороо нэгдэжэ, түрэл нютагаараа омогорхохо мэдэрэл үхибүүдэй досоо баһаань түүрүүхэ гэхэн хүсэлтэйбди, - гэжэ Виктор Доржиевич хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ.

Хэрэнэй интернат хургуули 360 һурагшатай юм. Эдэ хадаа эжы абаһаань гээгдэлэн, олон үхибүүдтэй хүндэ байдалтай, малшал, таряашадай бүлээнүүдэй үхибүүд болоно. Мүнөөнэй хэсүү байдалда гүрэнэй талаһаа тэдхэмжэ хүлээнгүй, тус хургуулиин багшанар һурагшадтаяа эдихэ эдэе хоолоо, түлээ залһаа өһнэдынгөө хүсөөр бэлэдхэхые оролдодог.

Урдандаа Түнхэнэй аймагта эдир аяншалагшадтай түб байдаг һэн. Харин мүнөө энэ асуудалаар район дотор

хэрэгтэй. Тийгэбшые аяншалагшадые харгыдаа эдихэ эдэе хоолоор, хэрэгтэй хэрэгсэлнүүдээр хангаха хэрэгтэ тус хургуулиин директор В.А.Степанов ехэ туһа хүргэнэ.

- Нёдондо жэл 15 һурагыше дахуулаад, Санкт-Петербург хото пүтёвкоор ошоо һэмди. Энэ жэл һурагшадтай үбэлэй амаралтын үедэ баһа нэгэ тээшээ ошохо түсэбтэйбди. Мүн нүгөө зун Саяан хадын эгээн үндэр Мүнхэ һарьдаг уула дээрэ гараха гэхэн хүсэл маанадта байна, - гэжэ Виктор Доржиевич хэлэнэ.

Таанад Виктор Доржиевичые дүй дүршэл ехэтэй, наһаршые аха хүн гэжэ һанана ёһотойт. Сэхыень хэлээ һаамни, бэлээр этигэхэгүй байхат. Юуб гэхэдэ, Виктор Доржиевич һаял 21 хүрэлэн юм. Наһанайнгаа харгы һаял эхилжэ байна гэхэшые, энэ богонихон болзор соо тэрэнэй зам бэлэн, тэгшэ байгаагүй.

Хорихон дабаа дабаашые һаа, Халтиржа үзөөб харгыдаа гэдэгтэл, хуби заяанай хэдэн туршалганууд тэрэнэй харгыда дайралдаһан юм. Тээд Виктор тэдэнэй урда сухаряагүй, бэлэн, дүгэ харгынь шэлээгүй, ямаршые бэрхэшээлнүүдые баһаһааһы өөрөө дабажа һураһан намтартай юм.

Хүбүүнэй өөрын хүсөөр, эдэбхээр харгыгаа шэлэжэ, ажабайдалай орьёл өөдэ дабыжа ябаһанайн гэршэ ябаһан нютагайн зон, үетэн нүхэдэнь тэрэн тухай тон дулаан үгэнүүдээр хөөрэлдэдэг. Витя үхибүүдэйнгээ, багшанарайнгаа, нүхэдэйнгөө дунда ехэ хүндэтэй юм.

Өөрөө "шэрээ дороһоо" һаяхан гараһан аад, үхибүүдые дахуулаад, ганса аймагуудайнгаа нютагуудаар, аршаан болон түүхэтэ һурунуудаар бэшэ, харин холыншые хогонуудаар аяншалаад ердэгын тэрэнэй зоригтойе гэршэлнэ.

"Шумаагта баригдажа байһан дуганай барилгада манай аяншалгын бүлэгтэйхид өөрынгөө хубита оруулаа һэн. Тэндэ жэл бүри үнгэргэгдэдэг Сурхарбаанай һайндэр эмхидхэлгэдэ баһал хабаадаа һэмди. Юун һонин бэ гэхэдэ, тэндэхи байгаалие, һайндэрэй үдэрые, мүн үндэлэн арад тухай бүхы дэлхэй дээрэ мэдэжэ эрдэмтэн Кустогой командын гэгшүүд видеокамера дээрэ буулгаа һэн.

"Байгаали хамгаалга" гэхэн программаар саашаань ажаллаха хүсэлтэйбди" - гэжэ Виктор Доржиевич Миронов хөөрөөгөө дүүргэ һэн. Энэ хүсэлөө дүүрэнээр бэсүүлхынь бидэшые хүсэнэбди.

А.ГЕРГЕНОВ.

АРАДАЙ ТЕАТРАЙ ПРЕМЬЕРЭ

Ганса Баргажан хизаар нютагтаа бэшэ, мүн бүхы үргэн Буряад орон соогоо сууда гараһан, нёдондо жэл 60 жэлэйнгээ ойн баярые үргэнөөр тэмдэглэһэн Барханай арадай драмын театр 61-дэхи сезоноо мэдэжэ драматург Баяр Шаранович Эрдыеевэй "Дүрбэн дахар хулгай" гэхэн жүжгөөр нээбэ.

Манай үнийнэй мэдэжэ театральна искусствын ажал ябуулагша, бэлэгтэй режиссёр Баатар Чойнжуровой найруулан табиһан жүжэг мүнөө үеын хүндэ хүшэр сагай үзэгдэлнүүдые тодорхойлон, удха шанартайгаар харуулаа.

Энэ жүжэгтэ нютагаймнай залуу болон хуушанай артистнууд наадажа, ёһотой гоёр тэрэниин шэмэглээ. Эдэ хэд бэ гэхэдэ, Буряадай соёлой габыята ажал ябуулагша, гүрэнэй шангай лауреат Б.Б.Чойнжуров, олон театральна харалгануудай ба фестивальнуудай лауреат, гүрэнэй шангай лауреат Б.С.Банаева, хүдөөгэй больницын врач Е.С.Янчипова, аха дүү Баян-Далай ба Батор

Надагуровтан, Сергей Цыбенев, Дамба Нимаев гэгшэд болоно. Эдэ бэлэгтэй артистнуудай наадалга хүдөө нютагуудтамнай бэлэгтэй хүбүүд, басагад бии гэжэ гэршэлнэ, үшөөшые урган гараха бээ гэхэн найдал түүрүүлнэ.

Энэ жүжэг найруулхада, туһалһан нютагай хүбүүн, "Фортуна" магазиние даагша Жаргал Базаровта, колхозой хонишон Владимир Тыхеевт нютагай зоной зүгһөө халуун баярые хүргэхэ байһаб.

Театрай артистнууд энэ жүжгөө "Театральна хабар-97" гэхэн арадай театрнуудай фестивалда харуулха зорилготойгоор найруулан байна. Тийгээд нютагайнгаа зоной урда харуулһаниинь һайшаагдана.

Сагай долгиной эбхэрэн соогуур, сахилгаанай галай ялас гэхэндэл оюун бэлэгэе хүгжөөн ябаад. Б.ДОНДУПОВ.

Хурамхаанай аймаг.

ХҮГЖЭМЭЙНЬ ХҮСЭНДЭ АБТАН...

П.И.Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй колледжын концертнэ зал соо суглараашад сэдьхэлээ хананги эндэһээ гаража ошоо ёһотой. Ушар юуб гэхэдэ, энэ үдэр Усть-Ордын округой "Талын аялганууд" гэхэн ансамблинхид аялга дуугаа, хатар наадаяа бэлэглэжэ, тэдэниие баясуулаа. 20 жэлэй саана байгуулагдһан энэ бүлгэм уужам Буряад ороной нютаг нугануудаар саг үргэлжэ аяншалжа, хүхюун зугаа наадаяа дэлгэжэл ябадаг гэшэ. Үнгэрһэн зун ансамблиин дуушан Татьяна Галсанова, хатаршан Людмила Хусаева гэгшэд нүхэдөө түрэл һайхан Түнхэн нютагтаа урижа, аймагай хүн зондо буряад хүгжэм дуугаа, хатар наадаяа бэлэглээ һэн.

- Ансамблиин хүгжэмшэдэй үнэн зүрхэнһөө наадахада, шэдитэ хүгжэмэйн хүсэндэ абтан, сэдьхэлэйнгээ гүнһөө уяржа һуугаабди, - гэжэ колледжын буряад арадай инструментнүүдэй таһагай оюутад Наташа Эрдыеева Байгалма Бадмаева хоёр хэлээ һэн.

Д.ПИДУЕВА.

байгал шадарай нютагцудта

Фоторепортаж

олон гүрэнүүдэй мэргэжэлтэд тоолодог гэжэ хэлсэдэг.

Улаан-Үдэ хотын захиргаанай толгойлогшын орлогшо В.Б.Проконьев яармагта хабаадагшадые амаршалаад, Улаан-Үдэ хотын хайндэртэ, Сурхарбаанда хабаадахыень уриба.

- Зүүнэй болон Баруунай оронуудай харилсаануудые бии болгохо, бэхжүүлхэ зорилготойгоор яармагаа эмхидхэнэбди. Ушар нимэһээ Европын экономика харилсаануудай түлөөлэгшэ господин Тобио Скампертда үгэ үгээ, - гэжэ яармагай директор Эржена Бадмажапова дурдахба.

- Би Буряад ороной элшэ хүсэней ашагыг ехэдхэхэ талаар Европын союзын программаар үнгэрэгшэ жэлэй декабрь нарааа хүдэлжэ эхилэнхэйб. Хэдэн дахин Буряад орон ерэхэдээ, гансашье хани халуун уулзалгануудаар, гоё хайхан байгааларнь хонирхоо бэшэ, ямар хайн шанартай продукци үйлдэбэрилнэ гэшэб гэжэ гайхадаг байгаа, - гэжэ Германиин түлөөлэгшэ тэмдэглээ.

Монголой "Нэхий" үйлдэбэринн предпрятиин

ЕРЭЖЭ ХАРЫТ, АБЫТ!

Республикнай худалдаа наймаанай промышленна палатын наймаанай байшан соо энэ жэлэй июлин 2-то уласхоорондын 5-даху яармаг нээлгын ёһолодые тус яармагай директор Э.Ш.Бадмажапова нээгээ. Буряад Республикын Президентын хэрэгүүдэ эрхилэгшэ А.Г.Лубсанов, Улаан-Үдэ хотын захиргаанһаа В.Б.Проконьев, Германиин олын хэрэг эрхилэгшэ Т.Скамперт, Монголой консулствын худалдаа наймаанай атташе Гэрэма гэшэд энэ ёһолол дээрэ баярай үгэнүүдые хэлээ.

- Улаан-Үдын яармагта хабаадагшад саг үргэлжэ олошорно. Мүнөөдэрэй яармаг нээлгэдэ Германинаа, Японһоо, хүршэ Монголһоо, Беларусинаа гэхэшэлэн Европын болон Азийн олон нютагуудһаа хабаадажа байна. Хэлсэлнэй ёһоор Америкийн Холбоото Штадуудһаа байлсаха ёһотой аад, үрдибэгүй. Ерэжэ ябан байха.

Яармагта хабаадалган хадаа гансал оорынгоо эд аштайгаар худалдалган бэшэ, энэ болбол олон оронуудай хани нүхсэл, мэргэжэлтэдэй шадбаряараа, ухаан бодолоороо, туйлалгануудаараа андалдалга болон. Энэ яармагта Буряад Республикын 76 фирмэ болон предпрятинууд хабаадана гэжэ А.Г.Лубсанов тэмдэглээ.

Улаан-Үдэ хотын яармаг үнгэрэгшын заншалта болоһонд гайхалтай бэшэ юм. Урданыше Хитадаа сай, торго шэрэнэн хамбы ябахадая Хяагтаһаа Дээдэ-Үдэ хүрэдэг байһаниинь бултан мэдээжэ.

Мүнөө географическаше, политическаше, экономикаше талаараа Номгон далайн регионуудта оршодог, Азийн, Европын гүрэнүүдэй харилсаанай эгээл уулзуурьнь Улаан-Үдэ хото боломоор гэжэ

арһан хубсаһан, Беларусин трикотаж, Америкийн хубин гэр дулаасуудга түхээрлэгэ, Саха-Яхадай алтан, мүнгэн зүйлнүүд гэхэшэлэн ерэнэн хүниен хонирхуулмаар юумэнүүд олон. Бултынь тооложо баршагүй. Өһөдөөл ерэжэ харыт гэжэ уншагшадые урия. Яармаг июлин 6 болотор үргэлжэлхэ юм.

Т.НИМБУЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: яармаг нээлгын баяр ёһололдо В.Б.Проконьев А.Г.Лубсанов хоёр улаан лентэ хайшаана; яармагай зал соо. М.ШАПТАКОВОЙ фото.

ЭРДЭМТЫН ОЙН БАЯР ТЭМДЭГЛЭГДЭБЭ

Буряадай гүрэнэй университетэй эрдэмтэдэй соведэй үргэдхэмэл заседани хаяхан үнгэрэгдэжэ, түүхын эрдэмэй доктор, профессор Д.Б.Ульмжиевэй түрэнөөр 70 жэлэй, эрдэмэй ажал ябуулгын 45 жэлэй ойн баяр тэмдэглэгдэбэ. Тус соведэй заседани университетэй ректор С.В.Калмыков нээжэ, хүтэлбэрилөө.

Профессор Ульмжиевэй ажалайнь намтар, шэнжэлхы хүдэлмэринүүд тушаань түүхын эрдэмэй доктор Е.Е.Тармаханов дэлгэрэнгүгээр хөөржэ үгэнэн байна. Даша Батуевич 7 номой, 170 гаран статьянуудай автор юм. Тэрэнэй номууд Монгодо, Таджикистанда толилогдоо, олон статьянуудын түбэй журналнуудта барлагдаа. Буряад, Монгол оронуудай хоорондох харилсаа холбоонуудые хүгжөөлгэдэ тэрэ тон ехэ габыатай.

БГУ-гай түүхын факультэдэй декан Ю.П.Шагдуров, республикын нууралсалай министрэй орлогшо П.П.Ефимов, Сэлэнгын аймагай захиргаанай толгойлогшо Н.Д.Бадмаев, Москва хотодо ажалуудга буряад угсаатанай эблээй түлөөлэгшэ В.Э.Раднаев, Ивалгын аймагай захиргаанай толгойлогшын орлогшо Ц.Б.Батуев, БИОН-ой гол мэргэжэлтэ, түүхын эрдэмэй доктор Ш.Б.Чимитдоржиев болон бусад эрдэмтне халуунаар амаршала, бэлэг сэлэгүүдые барюулаа.

Улаан-Үдэдэ байрладаг Монголой генеральна консул Ринчиндорж, Монголой эрдэмэй-академин академик Норовсамбу, профессор Цыренханд гэшэд эрдэмтэд хадагуудые барюулан амаршала. Профессор Ульмжиев Монголой эрдэмэй академин Хүндэлээй грамотаар шагнагдаа.

Ноёхон нютагаархидын - захиргаанай толгойлогшо С.Г.Санжиева, колхозой түрүүлэгшэ П.Д.Бадмаев гэшэд эрдэмтне халуунаар амаршалаад, хурдан хүлэг, үнгэрэ телевизор бэлэглэбэ.

Бүлэг оюутаг багшаяа тон ехээр хүндэлжэ байһанаа мэдүүлээ. Заседаниин түгээсэлдэ эрдэмтэдэ республикын Арадай Хуралай Хүндэлээй грамота барюулагдан байна.

С.РИНЧИНОВ.

ХОЛЫН АЙЛШАД ХОРИДО БУУНХАЙ

Хорин аймагай Улаан-Одон нуурида Америкийн Холбоото Штадуудай Хойто Дакота штада 4 нурагша айлшаар ерэнхэй нурагдай делегацие мистер Гиз гэжэ хүн хүтэлбэрилнэ. Нёдондо жэлэй сентябрь нараа улаан-одонойхид багша Евдокия Жалсановна Данхановагай хүтэлбэри дорой США ошохо ерэнэн байгаа. Мүнөө Америкийн үхибүүд харюугай айлшаалагаар ерэнэн болон.

Һарын туршада Буряад орондоннай байха американеууд түрүүшын долоон хоногой туршада Улаан-Одондо, удаадахи долоон хоногтоо Булам нуурида байха юм. Гурбадахи долоон хоногоо тэдэ Яруунын аймагай Эгэтын-Адаг тосхондо үнгэрөөд, һүүшын долоон хоногтоо Байгалай эрьедэ оршодог Энхэлэгтэ хүржэ амархаар түсэлэнэ.

Нурагшад Буряад ороной ажабайдал, ажал хэрэгүүдтэй танилсаһынгаа хажуугаар, эндэ ажаһуудаг үетэгтээ танилсаха, хонирхол эрмэлзэлээрэ хубаадаха юм.

Б.БАЛДАНОВ.

Энэ жэлэй март нараа депутатуудай городской соведэй сесси дээрэ баталагдан абтаһан Улаан-Үдэ хотын Уставай ёһоор, жэл бүри, зунай июль нарын түрүүшын амаралтын үдэр - Хотын үдэр тэмдэглэгдэжэ байха юм. Тиймэһээ үглөөдэр - Улаан-Үдэ хотымнай үдэр. Энэ хайндэртэ зориулагдан хэмжээ ябуулганууд тухай хонирхон, манай корреспондент В.Шагдуров хотын захиргаанай соёлой таһагай ахмад мэргэжэлтэ Евдокия Ринчиновна Раднаева ба энэ хайндэрэй сценари зохион байгуулһан ВСГАКИ-гай проректор Сергей Александрович Добрынинда хандажа, тэдэнэй харюунуудые тобшохоноор бэшэжэ абтаһан байна.

Улаан-Үдэ хотын хайндэр

ТҮРЭЛ ХОТОМНИ - БУРЯАД ОРОНОЙМНИ ЗҮРХЭН

Хайндэрэй хэмжээ ябуулганууд үсэгэлдэрһөө эхилээ. М.Н.Хангаловай нэрэмжэтэ түүхын музейдэ "Улаан-Үдэ-ретро" гэжэ нэрлэгдэнэн выставкэ нээгдээ һэн. Энэ выставкэдэ Улаан-Үдэ хотын түүхэ тухай материалнууд табигданхай. Мүн эндэ 18-20-дохи зуун жэлдэ шаазанаар бүтээгдэнэн аяга амһартанууд болон бэшэшые зүйлнүүд түрүүшынхые харуулагдана.

Харин үглөөдэр гол хэмжээ ябуулгануудтай эхилээ. Үглөөнэй 9 саһаа Соведүүдэй талмай дээрэ эдиршүүлэй найр наадан болохо байна. Республикнай Президент Л.В.Потапов залуу үетэндэ хандажа, энэ найр наадание нээжэ юм. Зүжэглэмэл энэ найр нааданда хотын хүгжэмэй нургуулинуудай, дуунай болон хатарай үхибүүдэй коллективүүд, уран хайханы бүлгэмүүд хабаадаха.

Удаань 10 саһаа республикын ипподром дээрэ зунаймнай ехэ найр - Сурхарбаан эхилхэ. Энэ найрай үедэ "Түрэл хотомнай - Буряадай зүрхэн" гэнэн зүжэглэмэл наадан үнгэрэгдэхөөр хараалагдана. Буряадай мэдээжэ үлгэршэн С.Сантаханов, суута дуушан К.Базарсадаев, "Алтан гургалдай" гэжэ дуунуудай конкурсын лауреат Б.Х.Аюшеева болон бусад найрай нээлтэ дээрэ бэлиг шадбарияа харуулха. Мүн тийхэдэ Республикын Президент Л.В.Потапов, хотын мэрэй уялгыг дүүргэгшэ А.Прейзнер болон бусад амаршалгын үгэнүүдые хэлэхэ. Японой Ямагата хотын болон Московско областин түлөөлэгшэнэр мүн лэ үгэ хэлэхэ. "Байгал", "Забава", "Вдохновение", "Каприз", Электросталь хотын "Родничок" коллективүүд дуу хатарая дэлгэжэ олоние хужарлуулха. Буряадай суута спортсменүүд Б.Будаевые, И.Гармаевые, Б.Цыремпиловые, С.Теслевае болон бусадые амаршалха тусхай ёһолол үнгэрэгдэхөөр хараалагдана.

Ипподром дээрэ Сурхарбаанай үнгэржэ байха үедэ хотын хайндэр Улаан-Үдын гурбан районуудта мүн лэ үргэлжэлжэ байха юм. 11 саһаа 15 болотор хотын районуудай паркнуудта, соёлой байшануудта найр нааданай хэмжээ ябуулганууд районуудай захиргаануудай түсэбөөр эмхидхэгдэжэл байха. Улаан-Үдын хүндэтэ хүнүүдые, үндэр наһатайшуулые, ажалай түрүүшүүлые хүндэлхэ талаар уулзалгануудһаа эхилээд хэмжээ ябуулганууд олон. 16 саһаа хүүхэлдэйн театрай дэргэдэ үхибүүдтэ зориулагдан "Водное царство Буль-Буль" гэнэн тон хонирхолтой, шогтой зугаатай хүюун зүжэглэмэл наадан эмхидхэгдэхэ. Харин 17 саһаа "Дружба" кинотеатрай дэргэдэ "Вальс старожилов" гэнэн уулзалга эхилхэ. Эндэ оркестр наадаха, бальна театрай хатарай коллективүүд хабаадаха. Үндэр наһатайшуул хатарха, сэнгэхэ, бэлиг шадбарияа элдэб конкурсуудта хабаадажа харуулха аргатай. Үдэшлэн 18 саһаа 20 болотор "Сэлэнгэ дээгүүрхи галханууд" гэнэн найр наадан Одитриевскэ хүмын дэргэдэ Үдын эрье дээрэ болохо. Эндэ мүн лэ олон хэмжээ ябуулганууд эмхидхэгдэнэ. Уһан дээгүүр катернууд урилдаха, сэрэгэй десантникууд хүсэ шадалаа харуулха, теплоходто һуужа тамархадшые болохо, уһан дээгүүр санаар ябагшадшые байха. Дуушад, хатаршад мүн лэ олоние хужарлуулха.

Хотын хайндэрэй хэмжээ ябуулганууд "Улаан-Үдэ, түрэнэн үдэрөөршин" гэнэн концерт наадаар Соведүүдэй талмай дээрэ түгээсэхэ. 20 саһаа 24 болотор эндэ концерт-наадан үргэлжэлхэ.

МВД-һээ мэдээсэнэ

БАЛШЫСА БАРИГДАА

Баргажанһаа эжиттээ Улаан-Үдэ хото ерэнэн 9-дэхи классай нурагшые хотын түбэй ногоон дэлгүүрэй захада хоёр хүбүүд байлгажа, гарайн час, 121 мянган түхэригынь булажа абаба. Тэдэнэр киоскһоо улаан архи абажа байтараа балшыса баригдаа.

ТҮЛХЮҮРЭЭ ДҮТЭ БҮ ОРХИГТЫ

Октябрьска райондо нэгэ айлай гэрһээ 2 миллион 900 мянган түхэриг мүнгынь хулуугаа. Хулууһан зонинь үшөөл баригдаагүй.

ОЙМНО ТАРХИДАА УГЛАД

Һүнийн 3 сагта Железнодорожно районной нэгэ киоскдо толгойдоо оймно углаһан, гартаа пистолет барихан хүн ерээд, наймаашание айлгажа, мүнгынь абахаяа хэдэбэ. Гэбэшые албан зургаанһаа гадуур харуулай (ОВО) албанайхид шуумар түргэнөөр хүржэ ерээд, 17 наһатай Н. гэжэ гэмтэниен баржархуба.

А.БУДАЕВ бэлдэбэ.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Редактор А.А.АНГАРХАЕВ.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: С.Д.РИНЧИНОВ (редакторай орлогшо), Г.Х.ДАШЕЕВА (редакторай орлогшо), Б.М.Ж.БАЛДАНОВ (харюусалгата секретарь), Р.Б.ГАРМАЕВ, Д.Д.СУНДАРОН (Буряад Республикын Арадай Хурал), таһагуудые даагшад: Ц.Ц.ДОНДОГОЙ, С.Д.ОЧИРОВ, Т.В.САМБЯЛОВА, В.И.ПИНТАЕВ (хэблээй директор).

Манай адрес:

670000, Улаан-Үдэ, Каландаривилиин үйлсэ, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци.

Газетэ хэблээй 1 хуудан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хэһэг 2363. Хэблээдэ тушаагдаһан саг 17.00.

"Республиканска типографи" гэнэн АО-до газетэ хэблэгдээ. Директорэй телефон: 2-40-45. Б-0079-дхи номертойгоор бүрихэлдэ абтанхай. Заказ № 7825.

Редакциин телефонууд: редакторай - 1-50-96, приёмнын - 1-54-54, редакторай орлогшонорой - 1-68-08, 1-64-36, харюусалгата секретариин - 1-50-52, секретаридайд - 1-62-62, таһагууд: үндэрлэнэй болон политическэ асуудалнуудаар - 1-55-97 (даагшань), 1-61-35, 1-34-05, экономикаын - 1-63-86, 1-61-35, соёлой болон түүхын - 1-60-21 (даагшань), 1-57-63, алуушуулай, оюутадай ажабайдалай болон олонийтын хүдэлмэринн - 1-54-93 (даагшань), 1-69-58, мэдээсэлэй болон соносхойлой - 1-67-81; корректорнүүдэй - 1-33-61, компьютерна түбэй - 1-66-76.

"Бурятия" хэблээй телефонууд: директор - 1-49-94, бухгалтери - 1-23-67, вахта - 1-35-95.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нютагай нэрэнүүдэй бэшэлые хазагайруулаһан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакциин ханамжа авторайхитай адли бэшэ байжа магад.